

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Főtér 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Megjelen minden vasárnap reggel. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 4 frt Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt. Hirdetéseket: a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít. Egyes szám ára 8 kr.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetés- és hirdetési díjak küldendők. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyiltér petit sora 30 kr.</p>
---	--	---

Sülyedő erkölcsök.

Azt mondják, hogy a milyen mértékben halad egyes nemzeteknél a civilizáció előre: éppen olyan mértékben sülyednek alá az erkölcsök.

A világtörténelemből tudjuk, hogy a régi Rómában az erkölcsök akkor sülyedtek a legmélyebb pontra: midőn a műveltség a legmagasabb fokon állott.

Hogy az ókori pogány államokban így volt, azon csodálkozni nem lehet: mert hiszen a pogány vallások, melyek nem a felebaráti szereteten épültek fel, nem korlátozták az emberi szenvedélyeket: hanem szabad utat engedtek a gyarlóságoknak. Innen lehet azután megmagyarázni, hogy a műveltség rohamos haladásával, az erkölcsök mind inkább mélyebre és mélyebre sülyedtek, még végre annyira alá sülyedtek, hogy a pogány alapokra épített államok, egymásután dőltek romba, hogy romjaikon felépüljön a felebaráti szeretetre alapított keresztény államok.

Az újkor történelméből tudjuk, hogy a modern keresztény államokban nem, hogy sülyednének az erkölcsök a műveltség haladásával, hanem napról-napra magasabb nívón állnak. Hiszen tudja minden művelt ember, hogy Angliában, Németországban és nállunk, a műveltség fokozatos haladásával, lépést tartanak a tiszta erkölcsök is.

Humanismus a jelszava a mai kornak és s humanismust nemcsak az emberre: hanem az állatokra is kiterjesztik.

Meg általában véve, a keresztény alapokra fektetett államokban, az erkölcsök fokról-fokra javulnak, mégis azt kell tapasztalnunk, hogy egyes elszigetelt helyeken, az erkölcsök évről-évre mélyebre sülyednek. Különös az, hogy ez éppen olyan helyeken történik, ahol a népet olyan egyének vezetik, akiknek erkölcsi kötelességük lenne a felebaráti szeretetűt ápolni és Krisztus urunk tanait a keresztényi türelmet a népek szívébe csepegtetni.

Az erkölcsök rohamos alásülyedése, sehol sem észlelhető oly szembetűnően, mint éppen nállunk Csongrádon. Ugy a társadalmi, mint a közélet, sehol sincs annyira megmetyeljezve, mint nállunk, ebben a

majdnem kizárólag tiszta rom. kath. városban.

De az is tény ám, hogy annyi és oly nagyfoku demagóg invázióknak kitéve egy város népe sem volt, mint a csongrádi nép. Kezdve Csatártól — egész a mai napig, egyebet sem halott ez az alapjában véve, tisztességes gondolkozásu magyar nép, mint szitkozódást, gyanúsítást és alaptalan rágalmozást.

Hiszen mindenki tudja, hogy hétről-hétre, sőt napról-napra minden alkalmat felhasználnak a csongrádi nép megmetyeljezésére. Nem csoda tehát, ha a nép ma egészen másként gondolkodik, másként érez és másként viselkedik, mint ezelőtt: midőn tisztességes hangon, tisztességre, becsületre, hazaszeretetre és Istent félni tanították.

Aki 25—30 évvel ezelőtt ismerte a csongrádi népet, szinte lehetetlennek látszik előtte, hogy mennyire elromlott, mennyire megvan maszlagolva, mennyire alá sülyedtek erkölcsői.

Ország-világ előtt ismeretes volt a csongrádi nép becsülete, munkássága, hazafisága, tisztesség tudása, megbízhatósága és törvény tisztelete.

A csongrádi embert, földművest, akár mint szőlőmunkást, akár mint földmunkást, akár mint akár mint cselédet keresve-keresték; mert szorgalmas, megbízhatóügyes és hű volt munkaadóihoz, vagy gazdáihoz.

Ma, már oda jutottunk, hogy a csongrádi munkást kerülik, mellőzik akár, mint napszámot, akár, mint cselédet. Mert ahol csak lehet a munkaadóját becsapja, a gazdáját megkárosítja, meglopja.

A csongrádi ember lényegében egészen megváltozott: tisztességet, nem ismer, a törvényeknek nem engedelmeskedik; felebbvalóit, előjáróit ki gunyolja; ur-gyűlölő, akár van rá oka akár nincs. Irigy annyira, hogy a tisztességes gunyát viselő hivatalnokra is görbe szemmel néz: mert azt hiszi, hogy azt az ő verejtékén, az ő zsirján szerezte. Egyszóval, ma nállunk olyan állapotok vannak, hogy minden tisztességes és önértetes férfi, kénytelen a közügyektől, vissza vonulni, ne hogy érintkezni legyen kénytelen azzal a néppel, a melyet ezelőtt csak tisztelni tanult.

Hát bizony erre a lejtőre ve-

zette a népet, városunk megtévedt lelkipásztora, aki Krisztus tanait nyíltan a sárba gázolja. A csongrádi nép erkölcsi romlottságáért Hegyi Antal és részben a felettes egyházi hatósága a felelős.

Hegyi Antal azért: mert nyíltan, arczpirulás nélkül, lelketlenül izgatja a népet a törvényteleneségre, tiszteletlenségre és a féktelen gyűlöletre, — a felettes egyházi hatóság meg azért: mert nem csak, hogy elnézi ennek a papnak a bűneit: hanem ítéletileg sanctionálta ezt a feyházra méltó cselekedeteket.

— **Ki kérte a vizsgálatot.** A helybeli 48-asnak csufolt klerikális párt vezetői, tele kürtölték az egész országot, hogy a csongrádi ügyek megvizsgálását az Ő hatóságokra rendelte el a belügyminiszter. Hogy ezek a jó urak, folytonos maszlaggal táplálják párthiveiket, szóról-szóra közöljük Vadnay Andor dr. vármegyénk főispánjának, a Nagyméltóságú belügyminiszterhez intézett feljelentését, melyben kéri, a »község pénz és ügykezelését miniszteri kiküldött által vizsgálta meg.«

A felterjesztés a következő képen szóll:

»Nagyméltóságú Belügyminiszter úr!

Kegyelmes Uram!

A nagyméltóságodnak vezetése alatti miniszteriumban még hivatali elődei alatt rendszerre vált egyes törvényhatóságok és községeknek ügy- és pénzkezelését kebelbeli kiküldött által megvizsgáltatni.

Ezen vizsgálatok minden egyes esetben üdvösnek mutatkoztak nem csak a legfőbb, a felettes hatósági ellenőrzés, de más felől a törvényhatósági-vagy községi közegeknek a helyes ügykezelésre a helyszínén való oktatása szempontjából is.

Minthogy Csongrád község egyes lakosai részéről most már harmadizben kéri Excellentiádat, hogy a község pénz- és ügykezelését miniszteri kiküldött által vizsgálta meg;

s minthogy az ezt kérelmezők, éppen mert köztük egyetlenegy vármegyei bizottsági tag sem találtatik, a csongrádi lakosságnak értelmileg és vagyoniilag alacsonyabb fokon álló rétegét szakadatlanul azzal a gyanuval táplálják, hogy a vármegyei ellenőrzés nem eléggé éber és hatékony:

mély tisztelettel kérem Excellentiádat, hogy a gyanúsítások mibenlétének felderítése és a kedélyek megnyugtató végett Csongrád község ügykezelését, pénz- és számvitelét egy kebelbeli tisztviselő által megvizsgáltatni méltóztatnék.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem nyilvánítását

Vadnay Andor s. k.
főispán.*

Szeresd felebarátodat. Ez a két szó parancs, melynek követése alól katolikus

ember ki nem vonhatja magát. Szeretni felebarátunkat, még ha az ellenünk tör is: isteni tulajdonság; megbocsájtani az ellenünk vétetteknek: a legfőbb keresztényi erény. Megbocsájtani elleneinknek, szeretni embertársainkat, — ezt hirdetni: egy katolikus pap legelső kötelessége. Ha nem ezt hirdeti, ha nem e szerint cselekszik, akkor nem lehet pap, nem lehet Isten szolgája. Krisztus Urunk azt mondta Péternek: Tedd hüvelyébe kardodat... és Péter szót fogada...

Miről nem szolt már az ének, mióta lant és duda szol... Igen! Hegyi Antalról, a csongrádi katolikusok lelki vezéről szol ismét a dal. Röviden, tárgyilagosan emlíjük föl az esetet. A »Tiszavidék« című helybeli lap több számában azzal vádolta az elemi és polgári iskolákat, hogy azokban hazafiatalan és vallástalan irányban neveltetnek a növendékek. Hogy ezen vádak teljesen alaptalanok s kortesfogásnál nem egvebek, azt mondunk sem kell. — Felber István állami polgári iskolai hittanár a hazafiatalanság és különösen a vallástalanság vádját lapunk hasábjain, lelki atyához illően, visszautasította. Es mi lett a logikával homlok-egyenest ellenkező következmény? Az, hogy Hegyi Antal plébános megtiltotta Felber Istvánnak a templomban való misézést s a kirugással is fenyegetvén őtet. A plébánia lakosáról szintén kiparancsolta. Hogy mi indíthatta eme szégyenletes tény elkövetésére a plébános urat, az mind eddig megfoghatatlan rejtély előttünk. Egy pap, a ki vallásáért kész életét is feláldozni ha kell, más elbánást kérhet, követelhet magának. Felber egy árva szóval sem bántotta meg Hegyit. Csak azt tette, a mit helyében minden hitbuzgó és becsületes pap megtett volna: védelmére kelt a megrágalmazott vallásának. Cikkjét egy lap cikkére vonatkoztatva írta. Igazat írt. Hogy jön hát ő ahhoz, hogy fölöttese, a plébános úr ezért a misézéstől eltiltja. Ezen kérdésre kért a méltatlanul megsértet hittanár felettes egyházmegyei hatóságától intézkedést, feleletet. A válasz meg is jött, a mi nem lehetett egyéb, hogy Hegyinek Felbert a misézéstől eltiltania joga nincs s a mitől jogtalanul megfosztotta, azt neki kötelessége vissza is adni. Felber a templomban, természetesen, bármikor misézhet, ezt a választ hozta meg Dr. Ulár esperes Felbernek is, meg Hegyinek is. És ezeknek daczára Hegyi kutyába veszi a szentszék intézkedését. Nem enged.

Péter hüvelyébe tevé kardját... Hegyi annál mérgesebben villogtatja azt. Az engedelmisséget, melyet fogadott, nyíltan megtagadta. Pap társát, felebarátját nem szereti, sőt göggyében elvárná, hogy Felber, a kit ő sértett meg, bocsánatot kolduljon tőle. Ez aztán az igazi erény. És az ilyen plébános intézi Csongrád nagyközség lelki ügyeit!

Most már csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy kik ülnek abban a bizonyos szent székben, hogy egy alantas plébánosuk, az ő intézkedéseket semmibe sem veszi?! Van-e bátorságuk és elég hatalmuk arra, hogy az ártatlan magának elégtételt, a bünös megérdemelt büntetést kapjon.

Erre kérünk sürgős választ, intézkedést az igen tisztelt szent szék minden egyes és összes tagjaitól!

Reméljük is, hogy ily hosszú idő után, a megtorlás sokáig késni nem fog.

Társulati közgyűlés.

A csongrád-sövényházi ármentesítő és belvizesabályozó társulata a f. évi október hó 30-án rendes közgyűlést tart. A közgyűlésre Szvoboda Ferenc bizottsági tag 3 indítványt adott be. Természetes, hogy az indítványokat tárgyalni fogják, de azt hisszük, hogy a csongrádiaknak érdekében is áll, hogy azt támogassák: Az indítványok a következő képen szólnak:

A csongrád-sövényházi ármentesítő és belvizesabályozó társulat

f. 1899. évi október 30-án tartandó közgyűléséhez.

I.

Indítvány.

Tekintettel arra, hogy a vízjogi törvény 21. §-a szerint az ármentesítési társulatok által kivetett járulékok az illető birtokon fekvő oly terhet képeznek, melyek még a telekkönyvileg bejegyzett követelés előtt is kielégítendőek:

tekintettel továbbá arra is, hogy a csongrádi kilenczesi és kisereti birtokosokat, tehát s ugyanazokat terhelőleg, kiket a társulat által a kisereti és kilenczesi kisajátítások ára fejében letétbe helyezett 26413 frt 18 kr. illet. a társulathoz 22412 frt 72 kr. hátralék vezetettik:

tekintettel végül arra is, hogy a községi előjárásnak, melyet a multból eredő, egyénileg ki nem tüntetett hátralékért zaklatnak, a letétbe helyezett összeg kiutalása iránti minden eljárása sikertelen maradt; mindezek folytán azon indítványt van szerencsém előterjeszteni, hogy:

határozza el a közgyűlés, miszerint a társulat részéről a kisereti és kilenczesi kisajátítások fejében bírói letétbe helyezett 26413 frt 18 kr. s letéti kamatait a letétből vissza veszi, s abból a kisereti és kilenczesi birtokok utáni ármentesítési hátralékot kielégíteti, a fenmaradandó összeget pedig az ugyanezen birtokok terhelő egyéb közterhekre leendő fordítás végett, a községi hatósághoz átteszi.

II.

Indítvány.

Tekintettel arra, hogy az ötvenes évek elején készített ideiglenes földadó, kataszter által létesített azon igazságtalanságot, hogy t. i. az ártéri földek is — noha ezeknek az árvíz elleni megvédése végett gátakat kellett építeni s megvédeni — éppen úgy megadóztattak, mint az ártérien kívül fekvő földek, a magyar törvényhozás az 1875. évi VII. s illetve az 1881. évi XLII t. cz. rendelkezései (7 §. 3-ik bekezdés) által akként kívánta megszüntetni, hogy a töltés építésbe felvett tőke 8% kamata és egy évi vízvédekezési átlag, mint különös gazdasági költség, a megállapított kataszteri tiszta jövedelemből levonassék, s csak az ezen levonás után felmaradó összegre rovassék ki a földadó, — ott pedig, a hol az ártér még fejlesztve nincs, a hol tehát az igazolt különös gazdasági költség levonható nem lévén, az egész kat. tisztajövedelem után vettetik ki és szedetik be a földadó, — ott a földadóból az az összeg, a mely a különös gazdasági költségek címén megállapított összeg után apadásha jönne, készpénzben fizetetik vissza az állampénztár által;

tekintettel továbbá arra is, hogy az imént idézett törvények szerint, a kat. tisztajövedelemből le nem vont különös gazdasági költségek után állami törzsföldadó, földteher — mentesítési járulék, és általános jövedelmi pótdó címén visszafizetett összeg mint földadó többlet fizetetik vissza az állampénztár által, a földadó-többlet címén visszafizetett összeg pedig, úgy az elemi igazság, mint az 1881. évi XLII. t. cz. 7. §-ának utolsó bekezdésében foglalt rendelkezés szerint is, csakis azokat illetheti, a kik a többletet befizették, ehhez képest 60237/1897. sz. a. kelt pénzügyminiszteri rendelet nemcsak törvényes alappal nem bíró, hanem egyenesen törvénybe ütköző lévén, a következő indítványt van szerencsém előterjeszteni:

határozza el a közgyűlés, hogy a 60237/1897. sz. a. kelt, törvényes alappal nem bíró pénzügyminiszteri rendelet visszavonása iránt a nagymélt. m. kir. pénzügyminiszteriumhoz felterjesztéssel él, s a társulat jövő évi költségvetési tervezetének bevételi 1-ső tételként felvett 16791 frt 22 kr. földadó visszatérítési összeget a bevételi tételek közül kihagyja, s 12353 frt 01 krt a csongrádi, a többi összeget pedig a többi érdekelt ártéri birtokosok

részére visszabocsátja, — és végre, a társulati tisztséget a 60237/1897. sz. a. kelt pénzügyminiszteri rendelet folytán a csongrádi ártéri birtokosokat ért károsodási összeg kiszámítására utasítja.

III.

Indítvány.

Tekintettel arra, hogy a jelenlegi csongrád-sövényházi ármentesítő és belvizesabályozó társulat a csongrád, felgyevi, csanyói és a sövényházi társulatnak, a nyílt csatornán inneni részéből van egygyé alakítva:

tekintettel továbbá arra is, hogy a felgyevi öblözet alsó réti részén sem volt a csongrádi kilenczesi gáthoz hasonló méretű gát, — a vajhádi réten s a csanyói és sövényházi határ illető részében pedig semmi gát sem volt, s hogy az árvédelmi gátoknak a megállapított mértékben való kiegészítése ezen részeken, a csongrádi határbeli gátakénai önként értetőleg többbe került, és hogy az építési költségek egészben társulati kölcsönből fedeztettek;

tekintettel végre arra is, hogy két vagy több társulat egyesítése esetén, úgy az elemi igazság, mint az 1884. évi XIV. t. cz. 2. §-a és az 1885. évi XXIII. t. cz. 125 §-a 2. pontja értelmében is »a multból eredő terhek s azon költségek, melyek a szabályozási műveknek egyenlő biztosságot nyújtó méretekben leendő kiegészítésére szükségesek, a társulat illető tagjait éppen úgy terhelik, mintha az egyesítés meg nem történt volna« ezek szerint a csongrádi s felgyevi társulat régi befektetése, s illetve a társulat megalakítása alkalmával létezett s az új társulat által átvett védművek s tartozékai értéke kiegyenlítésének törvényes módját egyedül a fentebb hivatkozott t. cz. idézett rendelkezései képezhetik; mindezek folytán a következő indítványt van szerencsém előterjeszteni:

határozza el a közgyűlés, hogy azaz összeg, a mennyivel a fentebb említett alsó érdekeltég védműveinek kiépítése a csongrádi határbeliekénél többbe került, az a fennálló 700.000 frt társulati kölcsönből az alsó érdekeltég: Gróf Károlyi Sándor, Csany, Sövényház, s Tömörkény külön terhél elkülöníttessék, s ennek azonnali kiszámítására a társulati tisztség — utasítsassék, hogy csak a fentebbiek szerint kiszámított összegnek a 700.000 frt társulati tartozásból leendő levonása után fent maradó összeg fogja az összes társulati tagok közös terhet képezni és hogy már az 1900. évi kivetés ezen elkülönítésnek megfelelőleg eszközöltessék, s hogy a mult évekre vonatkozó kivetések szintén ehhez képest helyesbítettessenek.

Csongrád, 1899. évi október hó 17.

Szvoboda Ferencz.

UJDONSÁGOK.

— Legfensőbb köszönetnyilvánítás abból az alkalmából, hogy Ő felségét legmagasabb születése napján az előljáróság üdvözölte, a vármegye főispánjához érkezett leiratban, Ő felségének legfensőbb köszönetét méltóztatott nyilvánítani.

— Esküvő. Boda László községi tanácsnok és nejének Rozália nevű leánya f. hó 25-én esküdött örök hűséget ifj. Buzder Lantos Imre földbirtokosnak. Az ünnepleyen számosan vettek részt.

— A szentesi nép ébredés. A szentesi népet 25 év óta vezette Sima Ferencz árkon-bokron keresztül 25 évig uralkodott Szentesen. Itélt nálánál sokkal tisztességesebb férfiak becsülete felett. 25 év kellett hozzá még a jó Szentesiek belátták, hogy az az ember a tisztességes utról már régen letért. Most a saját választói gyülekeznek, hogy tiltakozzanak Simának szélhámós eljárásai ellen. A készülődő tiltakozó nagy gyűlésről a »Csongrádmegyei Hirlap« a következőket írja: »A szentesi választók tiltakozása. Az a nagy felháborodás, amelylyel a szentesi választók nap nap mellett újabb botrányokat kénytelenek látni Sima bünlajstromába, — arra kész-

tette a becsületükre, jóhírnevükre féltékenyebb polgárokat, hogy felemeljék tiltakozó szavukat az ellen, az ember ellen, aki a bűnügyi vizsgálatokról gyáván bujdoskol, de a legarczátlanabbul rágalmaz, csal, hamisít és zsaról abból az egyszerű okból mert a mandátumot erre még felhasználhatja. Lapunk egyik közelebbi számába azt a kérdést tettük fel, hogy eltűrik ezt szó nélkül a szentesi választók pártkörök? — mert ha hallgatnak, akkor beleegyezni látszanak. Erre aztán két pártkör is tartott népes értekezletet külön-külön mindenik a saját helyiségeiben. A Kossuth-körben nagy számmal megjelent párttagok egyhangulag elhatározták, miszerint Sima gyalázatos büntényeivel — szemben, minthogy ez az ember gyáván bujdoskál a vizsgálat elől, neki kell határozott állást foglalni s követelni tőle, hogy ne merésze tovább is piszkos kezeiben tartani azt a mandátumot, amelyet neki tisztán adtak át választói. Nyíltan kell őt a lemondásra, egyben pedig a képviselőháza mandátum bitorlásának megtiltására felszólítani. Azoknak áll kötelességükben a tiltakozást aláírni és a mandátumot visszakövetelni, akik rendelkeznek a mandátum sorsa felett, a választóknak kell tehát ellene fellépni. Ugyanily határozatot hoztak a II. 48-as körben is, a hol egyhangulag kimondták, hogy a Kossuth körben tartandó választói gyűlésen mindnyájan megjelennek. — Bizony, ideje volt már, hogy felemeljék a választók tiltakozó szavukat az ellen az ember ellen, a ki öket évek óta piszkolja, gyalázza, árulja, csalja és mű-rágalmaival, erkölcstelenségével megméltelyezte a társadalmi életét. Ime a Szeutesiek már lerázzák nyakukról azt az embert, a ki éveken keresztül egyebet nem tett, mint tisztességes embereket meghurczolt. Ellenben a Csongrádi népzöme, még most is vakon követi Hegyi Antalt a rágalom királyt. Pedig akárhogy vesszük a dolgot Sima még ma is 100%-al becsületesebb és tisztességes ember, mint ez az istentől elrugaskodott gonosz pap. Igen, de a Csongrádi nép előtt csak az olyan ember kedves, ki másokat rágalmaz.

— Az új takarékpénztár létesülése érdekében, párttekinet nélkül, pusztán azért, mert közérdekről lévén szó, mi is föl hívjuk tehát olvasóinkat, igyekezzenek részvényeket jegyezni, mert, mint a »Tiszavidék« mult számában olvastuk, a napokban a részvény jegyzés le fog zárulni, és az a néhány ezer darab, amely még gazdátlanul van, Komjáthy Berczi úr által a város belterületén, Horvát Mátyás által a külterületen például szorgalommal üzött házalás utján csakhamar el lesz iratva, s így még megtörténhetik, hogy olvasóink részvény nélkül maradván, minket fognak okolni, amért nem hívtuk figyelmüket az előre látott közeli részvényhiány beálltára. Hogy tehát minden felelősséget elhárítsunk magunkról, a közjó érdekében annál inkább is szükségesnek láttuk a figyelmeztető sorainkat közrebocsájtani, mert, mint illetékes helyről bennünket értesítettek, a bankok által 7%-ra fölemelt pénz csak előnyére lesz az új takaréknak, amennyiben — tekintettel arra, hogy az új takarékpénztár létesítésén Hegyi Antal már eddigi fáradozásaival is érdemeket szerzett, ezen fáradságnak legfőbb eredmény az, hogy nagy befolyását arra használta föl, hogy a Sveitzi bankoknál kieszközölt 40,000 frt kamat nélküli kölcsönt, s így csakis ezen új takaréknak fog lehetőségében állani, hogy 3, 2, 1%-ra, sőt a részvényeseknek ingyen adhasson kölcsönöket. Sőt még azt is hallottuk, hogy Sveitzen egész új bankok létesültek, kizárólag azon czélból, hogy Hegyi Antal által Magyarországnak, Hegyi Antalról hírhedt Csongrád nevű városában létesíteni szándékolta új takarékpénztár részére, minden kamat nélkül pénzt bocsásson rendelkezésére, azon egyetlen kikötéssel, hogy ha netán a Sveitzi bankok részvényesei időközben elhaláloznának lelkük üdvéért egyszerű csöndes mise szolgáltatassék, mely eset-

ben, a megfelelő kölcsöntőke nem lesz vissza fizetendő. A dolgok ilyen állás mellett a csongrádi új takarékpénztár részvényesei azon kellemes helyzetbe jutnak, hogy a befektetett részvény, tőkájük a külföldi tőkével, egy azon keze alá eshetnek. Szerencse fel!

— **Ismét jubileum.** Az állami iskolák tantervletete szűkebb körben ismét ünnepet ült. Egyik iskolájában Misura János, töltötte be tanítóskodásának 25. évét s ez alkalomból üdvözölték őt szülői pályáján. — Csak az igazán ismét ünnepelt alkalom a tanítóskodás arra, hogy egy más juttatás szerzetel, becsületes kimutassa, mert csak így képes egyáltalán munkálkodni s az erő pedig csak az egyesítésben van.

— **Elkallodott bűniratok.** A Budapesti mélyjelenő »Országgyűlési Értesítő« megbízható helyéről azt a tudósítást kapta, hogy a Sima Ferenc elleni bűnügyekre vonatkozó akták Hubacsék Pál vizsgáló bíró vagy Hodossy Lajos törvényszéki elnök kezén elkallódtak. Ugyanis több rendbeli bűnügyben Sima Ferenc mentelmi jogát a képviselőház még július elején felfüggesztette, azóta ebben az ügyben a szegedi kir. bünyvitő törvényszék mit sem intézkedett. Miből aztán méltán következtethettek, hogy a bűniratok elkallódtak. Mi meg azt a hírt vettük, hogy ugyanezen alkalommal Hegyi Antal bűnügyekre vonatkozó iratok is elvesztek. Most vagyunk már tisztában azaz, hogy egy év lefolyása alatt Hegyi bűnügyeiben miért nem történtek intézkedések. Amennyire ösmerjük a szegedi kir. bünyvitő törvényszék gyors és pontos intézkedését, — mód nélkül meglepnek bennünket — a fent közlött szenzációs dolgok. Mert hiszen, egy könnyelmű de intelligens fiatal embert Szegeden egy kévéházi főpincér azért: mert 20 frt adósságot csinált feljelentette a Szegedi kir. bünyvitő törvényszékhez és a törvényszék haladéktalanul vőd alá helyezte. Vissza kell tehát kerekén utasítani azokat a híreket, hogy ha a Szegedi kir. törvényszék készakarva huzta-halasztotta volna a Sima és Hegyi bűnügyeit. Arról a törvényszékről a mely egyszerű korszaki adósság miatt ilyen drákói szigor alkalmaz a humanizmus szemben, hogy lehetne arról feltenni, hogy ilyen nagy bűnök nem üldöz.

— **A Közgyűlést** melyet az előljárásság e hó 27-én akart megtartani a folyamatban lévő ellenőrzési szemle miatt, egy héttel később tartja meg.

— **Misézés a szomszédban.** Felber István áll. polgári iskolai hittanár, mióta — galambszelidségű Hegyi Antal a helybeli templomban való misézéstől eltiltotta, a kényszerhelyzetbe beletalálva magát, naponta biciklin Csanyra rándul ki, hogy a napi miséjét megtartsa. Még most ezt teheti könnyű szerrel de ha az idő mostohára fordul s Hegyi Antal szerető szíve sem mozdul, ugyan hol fog majd misézni? Szent szék! Ezt a szenteskedő állapotot meddig fogja még tűrni ki!

— **Igaz barátok.** A helybeli Hegyi pártot és a szentesi Sima pártot a legszorosabb kötelek fűzte össze. A két pártot egymás nélkül el nem lehetett volna képzelni. De nem csak a párt, hanem, Hegyi és Sima is úgy éltek, mint valóságos testvérek. Innen következett az, hogy egymást és egymás pártját körömszakadásig védelmezték. Hiszen csak néhány hónapja annak: midőn Sima Ferenc kézzel-lábbal tárogatta Hegyiékét. Még a közszégyen választás alkalmával itt kerteskedett Hegyiék mellett. Ő ténitotta rá Hegyiéket arra is, hogy a nép szereti a komédiát a bötrányosságot meg a zajt Sima ut léte óta hársógnak a trombiták valahányszor a Hegyipárt actióba lép. Egyszóval Sima sem a torkát, sem a tehetését — nem kimélte akkor: midőn, Hegyiéket kellett támogatnia. Most azonban: midőn Sima Ferenc üzemleiről lerántják a leplet midőn a hurok mindinkább öszébb húzódik nyakakörül; Hegyiék is elfordulnak tőle. Sőt lapjuk a »Tiszavidék« mult vasárnap megjelent számában siet egyet szegni a faldokló Simán. Kiadják neki az utat, szemére hányják azt, hogy vagyon bukkott. No, hát ez az eljárás eléggé jellemzi a Hegyipártot.

— **Hirtelen halál.** Kozma István Esztergomból csak nem rég telepedett itt meg és mészárszéket nyitott. Tegnap reggel kiment a mészárszékebe, alig lépett azonban be a helyiségbe, hirtelen össze esett, és meghalt. Az orvosrendőri vizsgálat szívszélhűdést állapított meg a halál okául.

— **Gyűlés.** A csongrádi járási tanítóegyesület november hó 1-én tartja alakuló közgyűlést, melyre a tagok ezúton is meghivatnak.

— **Tűzoltó bál.** Ma egyhete tartotta az önkéntes tűzoltóság fényes bálját a kaszinó teremben. Ez a bál egyike volt a legsikerültebbeknek az idén, melyek folytak. Különösen az iparosság karolta fel a bált. Az ugynevezett intelligens publikum, tisztelet a kevés kivételnek, távollétével tündököl. Pedig az önkéntes tűzoltóság megérdemelné, hogy a társadalom minden rétege pártolja, mert ha nem lesz képes fennállását anyagilag is biztosítani, kényszerülve lesz az egyesület a feloszlatásra. Akkor pedig a kötelező tűzoltóság nagyobb terheket ró úgy az egyes, mint az összközönség vállára. Azért, a kik csak tehetik, és kik nem tehetnek, legalább pártoló tagokul iratkozzanak be az önkéntes tűzoltó egyesületbe. Felülízték az önk. tűzoltó egyetli bálon: Eszes-Imre 3,60, Ujhelyi Nándor,

1,30, Sóllya Gyula 60 kr., Borbás Sándor 50 kr., Dr. Buk Hermann 30 kr., Blázsik Mihály 50 kr., Goldner Gyula 50 kr., Vári Antal 20 kr., Bagossi József 1 frt., Ságly Mihály 50 kr., Kovács Lajos 1 frt., Rotter Samu 1 frt., ifj. Szilber János 1 frt., N. N. 20 kr., Bozó Mihály 50 kr., Blázsik Tamás 50 kr., Összesen 13 frt. melyet köszönettel nyugtázt a rendezőség.

— **A tűzoltó bálon jelen voltak!** Aszszonyok: Eszes Imréné, Dr. Szarka Mihályné, Dr. Szappanos Sándorné, Sóllya Gyuláné, Váradi Sándorné, Kovács Lajosné, Románomi Imréné, Csanády Gyuláné, Bába Rókusné, Fekete Rókusné, Gácsi Mihályné, Ujszászi Istvánné, Joannovics Jánosné, Oláh Gergeléné, Kemend Istvánné, Gocsik Istvánné, Özv. Lovás N-né, Pároczi Sándorné, Náfrádi N-né, Justin N-né, stb. Leányok: Komáromi Jolán, László Erzsike, Pároczi Franczi, Oláh Emma, Pántos Annus, Náfrádi Ilonka, Réh Ágnes, Gocsik Timi, Gácsi Mariska, Joannovics Etelka, Ujszászi Anna, Fekete Valér, Bába Maris, Justin Mácsi, stb. A névsor, elismerjük bizony elég hiányos, de e tekintetben nem érhet minkent vád, mert a névsor összeállításáért Csanády Gyula, a felelős. Egyébként, a kik megjelentek jól mulattak; bizonyára az aranyiljűtség is.

— **Művészeti előadás.** Tautz Péter a Pannoniában szervezett társulatával esténként művészeti előadásokat rendez.

— **Budapesti hírességek** Budapest székes főváros napról-napra csinosítja magát, mindenütt építenek, mindenütt dolgoznak, mintha csak Budapest készülődne a világkiállításra. Legujabban is a főváros középületeinek száma egy szép templommal szaporodott, a melyet a karmeliták rendje épített. A templom föl avatására a király és Mária Jozefa főherceggasszony is Budapestre érkeztek. Ez volt a mult vasárnap eseménye és az Ország-Világ e kiváló szépirodalmi hetilap sietett az ünnepéről szép felvételeket készíteni és azokat legujabb számában bemutatni. Ezzel is bebizonyította ez az újság, hogy aktualis eseményeket gyorsabban és szebben egyik hetilapunk sem tudja utáni. Ez különben az Ország-Világnak egyik ismert erénye a mit a magyar olvasó jól ismer és megbecsül, mert a kitűnő újság előfizetőinek száma ugyszóval napról-napra szaporodik. Ezt meghálálendő az Ország-Világ nemcsak kiváló szépirodalmi dolgokat és illusztrációkat közöl hétről-hétre, hanem kéthetenként zenemellékletet is ad, van állandó képes regény-melléklete, karácsonyra pedig díjtalanul pompás kiállítás almanachot küld előfizetőinek. A ki most egy negyedére két forinttal előfizet, ez a karácsonyi almanachot megkapja. Előfizetési pénzek az Ország-Világ kiadóhivatalába — hold utca 7. sz. alá küldendők, a mely kívánatra mutatványszámot ingyen küld.

— **A Capitolium egy szobra.** Rómában, a capitoliumi muzeum egyik termében, mindjárt a híres Sátyr szobája mellett, van egy szobor. Egy haldoklót ábrázol. Első tekintetre csak egy halállal vívódó alak. De nem sokára feltűnik mellette tört kardja, tehát harcos. Erőteljes testén már érzik a halál léhellete. Jobb lábát gyötörődve szegi be térdében, a bal rángatódóva nyulik ki, kezei lankadtan csüggenek alá. Szomorúan, a vereség, a legyőzetés, a haszontalan halál keserűségével tekint maga elé. A bozontos haj és a torques, a csavart nyakgyűrű, azt is mondják, hogy ez a sebesült; gallus. A haldokló harcos egy levert nemzet kínjairól beszél. Oly megindító, oly gyászos, oly szívfacsaró ez a haldokló hős, hogy lehetetlen megindulás nélkül néznünk. Byron a Childe Haroldban két fenséges versszakot szentel neki. Ugyane győzelem emlékéit, Attalos és Eumenes diadalait a keltákon, őzri egy másik szobor is Rómában, a Villa Ludovisiben: A gallus és felesége. A férfi kardját emeli, hogy megölje hitvesét, inkább, mintsem az ellenség kezébe kerüljön. A Dobozy balladája ez, az ó-korban. Számos nagyméretű és szép szobrot hagyott ránk ez a kor, a Laokoont, a Farnesei bikát, s az izgatott jelenetek mellett Boethos kedves genre-képeit, de oly nagy érzés, oly fenséges erő egyből sem árad, mint a haldokló gallus márvány alakjából. Az e korbéli világhírű szobroknak teljes gyűjteményét nyújtja pompás képekben s kitűnő szöveg kíséretében a Nagy Képes Világtörténet 42-ik füzeté. A tizenkét kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyet. tanár, a görögökről szóló kötet szerzője dr. Gyomlai Gyula akadémikus. Egy-egy kötet ára diszes félbörkötésben 8 frt; füzeteként is kapható 30 kr. jával. Megjelen minden héten egy füzet. Kap-

ható a kiadónál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII. Üllői ut 18.) s minden hazai könyv kereskedés utján.

Közönség köréből.

Köszönet nyilvánítás.

A tanyámon levő tüzeset alkalmával, Ugray Albert úr tűzoltó fő parancsnok gyors megjelenése és páratlan ügyességének köszönhetően, hogy a tanya és a mellék épületek nem lettek a tűz martalékává. Fogadják tehát ez uton elismerésemet és szíves köszönetemet.

Fekete Lajos

Anyakönyvi bejegyzések.

1899. évi október 21-től 28-ig.

Eljegyzések: Máté József Kása Máriaival, Kozma Illés Dorszki Máriaival, Galambosi Ferencz Kádár Franciskával, Faragó Mihály Nemes Nagy Zsuzsannával, Fodor János Szegi Erzsébettel, Dóka László Varga Juliannával, ifj. Góg Imre Justin Zsófiával Turi István Forgó Franciskával, ifju Kósa János Bárdos Máriaival, Lantos Pál Szlopok Máriaival, Szivák Mátyás Pitrik Franciskával, Kátai Farkas Sándor Erzsébettel, ifj. Kádár Ferencz Gutpintér Máriaival, Török János Turi Erzsébettel, ifj. Farkas Imre Bugyi Veronikával, Gulyás János Ötvös Annával, Justin Mihály Horváth Máriaival, Rácz Lajos Turi Annával, Mencser Rókus Urbaniczki Emiliával, Mencser András Kálmán Zsófiával, Turi Sándor Eke Annával, Kormányos Rókus Bánfi Máriaival, Német József Sarusi Kis Erzsébettel, Farkas János Palásti Máriaival, Palásti Mihály Deák Juliannával, Kátai István Pap Máriaival, Labancz István Varga Máriaival.

Házasságkötés: Korom Mihály Samu Veronikával, Baranyi János Szabó Franciskával, Gibicz János Német Máriaival, Gyovai István, Major Margittal, Lóczy József Zsirus Rózáliával Turi Kis Alajos Nagystók Máriaival, ifju Buzder Lantos Imre Forgó Rózália Juliannával, Kléner Sándor Péter Tóth Juliannával.

Születések: Mencser Jakab, Tóth János, Hegedüs Mária. Csobán Franciska, Benedek András, Viktor Erzsébet, Fűri István, Kulik János, Gyovai Terézia, Góg János, Drugon József, Mészáros Mária, Nyilas Erzsébet, Sebők Mihály, Ujszászi Mária, Ujszászi János, Turi Imre, Német Margit, Nagy János, Szabó Terézia, Pintér Imre, Petró Mária, Kajtár Mária, Szolik Mária, Bodor Pál.

Halálozások: Bacsa Mihály 22 napos gyomorhurut, Nagy Sándor 1 hó görcsök, Darida János 47 év hasvizkór, Makai Mihály 27 év gümőkór, Vajda Sándor 5 év gége diphteria, Keller János hasihagymáz, Lantos Mária 12 hó tüdőgyulladás.

Felelős szerkesztő: **Éder János.**

Társ-szerkesztők:

Sághy Mihály, Holló Adolf.

Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

3060.

tk. 899.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csongrádi kir. járásbíróóság mint telekönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Szabó Bogár Lázár és neje Gut Mária csongrádi lakosoknak Palásti Kovács Ferencz csongrádi lakos elleni 228 frt 69 kr. tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a csongrádi 1693 sz. tjkvben A+1 sorszám alatt felvett 1/44-ed részben Palásti Kovács Ferencz végrehajtást szenvedett 43/44-ed részben pedig Palásti Kovács Márton, János, István, Pál, Erzsébet, Ágnes, Mária és Dr. Buk Herman társulajdonosok nevében álló a (4016-4020) hrszámú 2/4 telek utáni réti járandóság a végrehajtási törvény 156 §. a pontja alapján egészben 122 frt. továbbá a (4016-4020) hrszámú 2/4 telek utáni kilenczesi legelő járandóság a végrehajtási törvény 12417 sz. tjkvben A+1 sorszám alatt felvett 1/44-ed részben Palásti Kovács Ferencz végrehajtást szenvedett 43/44-ed részben pedig Palásti Kovács Márton, János, István, Pál, Erzsébet, Ágnes, Mária és Lévai József társulajdonosok nevében álló a (4016-4020) hrszámú

2/4 telek utáni osztatlan bukrosi legelő-járandóság a végrehajtási törvény 156. §-a pontja alapján egészben 104 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban az **1899 évi december hó 19 napjának d. e. 9 órakor** a csongrádi kir. járás-bíróóság helyiségében árverés alá fog bocsájtatni s a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben vagy ovdékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csongrádon, 1899. évi okto. 4-én. A kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság.

Laurisín Miklós
kir. aljárásbíró.

CZERNY-féle

OSAN

Legjobb a szájnak és fogaknak. Antiszeptikus, konzerváló, tisztító, egészséges, kellemes és jóval fölülmúlja az eddig ismert legjobb fogszereket.

OSAN-szájvíz üvegekben ára 88 kr.
OSAN-fogpor dobozokban ára 44 kr.

CZERNY-féle Keleti-

RÓZSATEJ

(Orientalische Rosenmilch)

A legjobb és legkezdőbb szájmosó. 1 üveg 1 frt, konzerváló. Borsmenta-szagban 60 kr.

CZERNY-FÉLE

Tanningene

A legjobb HAJFESTŐSZER szőkezőkőre, barnára, és fekete. Ára 2 frt 60 kr.

TÜRTYÉNKA TÁTRA. Legkiszámítottabb minőségű. 1000000 ÁRTELÉRŐZÉS.

ANTON J. CZERNY, BÉCS, XVIII., Carl Ludwig Strasse 6.

Budapesti ártár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél Kiváló-utca 12. és Egger-téle HÁDOR-gyógyárban Váci-körut 17. továbbá minden gyógyszerárban, drogeriákban és partüzemekben. Deák-küldés utánvétel mellett. Megrendelések helyéről, hol még raklár-nincs, írti cécák egyiktől, vagy pedig közvetlenül a szállítóhoz, a Czerny-céghez intézendők. Prospektus ingyen.

KIÉNYTEL: London, Paris, Brax, Brüssel, Konstantinopoljban, stb.

LEGNAGYOBB NYEREMÉNY
legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50.000 nyeremény **JEGYZÉKE.**

A legnagyobb nyer. legszerencsésebb esetben: **1.000,000 korona**

A nyeremények részletes beosztása a következők:

Korona	
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
1 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	40000
5 " "	30000
1 " "	25000
7 " "	20000
3 " "	15000
31 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
432 " "	2000
763 " "	1000
1238 " "	500
90 " "	300
31700 " "	200
3900 " "	170
4900 " "	130
50 " "	100
3900 " "	80
2900 " "	40
50,000 nyer. és jut. összegben	13.180,000

Az ötödik nagy m. kir. osztályorsjáték nem-sokára ismét kezdődik és

100,000 újból **50,000** sorsjegyre nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160,000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I. o. eredeti sorsjegyet 6.—
» fél » » » » 3.—
» negyed » » » » 1.50
» nyolczad » » » » —.75

küldünk szét utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A huzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelölhetik.

Kérjük a rendelvényeket mielőbb, legkésőbb azonban

f. é. november 16 és 17-ig hozzánk beküldeni,

Török A. és Tsa
a m. kir. szab. osztályorsjáték főelárusítói

Budapest,
V., Váci-körut 4 a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk ki tisztelt vevőinknek: rövid idő alatt több mint két millió koronát

Rendelőlevél levágandó. **Török A. és társa uraknak Budapest.**

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztályorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget frt } utánvételezni kérem } postautalvánnyal küldöm. } A nem tetsző törörendő.

Pontos cím: _____